

Τι έπεται για τον πρώην πρόεδρο μετά την απόφαση του δικαστηρίου;

1

Θα οδηγηθεί στη φυλακή;

Μάλλον όχι. Τα κακούργηματα που τον αφορούν δεν επισύρουν ποινή κάθειρξης για όσους έχουν, όπως εκείνος, λευκό ποινικό μητρώο. Ο εισαγγελέας Μπραγκ δεν αναμένεται να ζητήσει τη φυλάκιση του Τραμπ, με την ποινή να πρόκειται να απαγγελθεί στις 11 Ιουλίου.

2

Μπορεί ένας καταδικασθείς για κακούργημα να γίνει πρόεδρος;

Το σύνταγμα δεν προβλέπει κάτι τέτοιο. Το ανώτατο δικαστήριο απέρριψε μάλιστα προσπάθεια της πολιτείας του Καλιφόρνια να αποκλείσει τον Τραμπ, κρίνοντας την αντισυνταγματική. Αν ο Τραμπ καταδικασθεί σε φυλάκιση και κερδίσει τις εκλογές, η ποινή θα πρέπει να ανασταλεί για τη διάρκεια της θητείας του.

3

Μπορεί να ψηφίσει ένας καταδικασμένος για κακούργημα;

Ναι, στη Νέα Υόρκη και στη Φλόριντα, όπου διαμένει μόνιμα ο Τραμπ.

4

Μπορεί να ασκήσει έφεση;

Ναι. Μπορεί να προσφύγει σε έφεση και στο ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο της Νέας Υόρκης, όπου θα υποστηρίξει ότι έπεσε θύμα κακοδικίας. Η διαδικασία θα απαιτήσει μήνες και δεν θα έχει ολοκληρωθεί έως τον Νοέμβριο. Ο ίδιος είπε πάντως την Παρασκευή ότι πρόκειται να προσβάλει την απόφαση.

5

Μπορεί ο Τραμπ να χορηγήσει προεδρική χάρη στον εαυτό του;

Όχι, γιατί τη δωξη άσκηση πολιτειακών και όχι ομοσπονδιακών εισαγγελέας. Μόνο η κυβερνήτης της Νέας Υόρκης, η Δημοκρατική Κάθι Χότσουαλ, είναι αρμόδια να προσφέρει χάρη. Μετά την ανακοίνωση της καταδίκης, η κυβερνήτης είπε ότι «ουδείς είναι υπερώς του νόμου».

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Σύντροφοι στη ζωή και την ανάλυση, παρά τις διαφωνίες τους. Η Αν-Μαρί Σλότερ και ο Αντριου Μόραβτσικ είναι διακεκριμένοι καθηγητές Διεθνών Σχέσεων του Πρίνστον, με πλούσιο συγγραφικό έργο και παρουσία στα διεθνή media. Επισκέφθηκαν την Αθήνα για να συμμετάσχουν σε συζήτηση εργασίας με αντικείμενο τις αμερικανικές και τις ευρωπαϊκές εκλογές, την οποία συνδιοργάνωσαν το ΕΛΙΑΜΕΠ, το Πρίνστον και το Seeger Center for Hellenic Studies. Η προύπηρεσία τους στην αμερικανική κυβέρνηση συμπληρώνει το προφίλ τους ως κατάλληλων να υποδεχθούν μια σειρά από φλέγοντα ερωτήματα, τα οποία κλήθηκαν να απαντήσουν σε συνάντηση με την «Κ». Πού κερδίζει και πού χάνει η εξωτερική πολιτική του Μπάιντεν; Ποια πρόσωπα θα εμπιστευθεί ο Τραμπ αν επιστρέψει στον Λευκό Οίκο και πώς θα διαμορφωθούν οι σχέσεις των ΗΠΑ με την Ευρώπη; Είναι θεμιτές οι αντιδράσεις Αμερικανών φοιτητών για τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή;

Εκλογικός αντίκτυπος

Οι επιλογές της κυβέρνησης Μπάιντεν στην εξωτερική πολιτική θα είναι ένα από τα στοιχεία που θα κρίνουν τις επιδόσεις των Δημοκρατών στην κάλπη του Νοεμβρίου. «Κερδίζει στην Ουκρανία, χάνει στη Μέση Ανατολή. Η αποχώρηση από το Αφγανιστάν ανήκει επίσης στα μείον, ως προς τον τρόπο με τον οποίο υλοποιήθηκε. Στη Μέση Ανατολή χάνει και προς τις δύο κατευθύνσεις. Από τη μια, ασκώντας πιέσεις στον Νετανιάχου και αφήνοντας ανοικτό το σενάριο αναστολής της παροχής οπλισμών, καταγράφει απώλειες στην εβραϊκή επιχειρηματική κοινότητα, όπως υποδηλώνει και η δήλωση στηρίξης του Σβάρτμαν (σ.σ. CEO της Blackstone) στον Τραμπ. Από την άλλη, χάνει επίσης στα αριστερά του, για τους ακριβώς αντίθετους λόγους», επισημαίνει η Αν-Μαρί Σλότερ.

Στον αντίποδα, είναι δημοφιλής στις ΗΠΑ η άποψη του Τραμπ ότι η Ευρώπη θα πρέπει να πληρώσει περισσότερα για τη δική της άμυνα; «Ναι. Μην ξεχνάμε ότι και ο Ομπάμα είχε πει το ίδιο πράγμα. Είναι ευρέως δημοφιλές σε όλες τις πτέρυγες του πολιτικού φάσματος στις ΗΠΑ ότι η Ευρώπη θα πρέπει να πληρώσει περισσότερα». Βεβαίως, συμπληρώνει ο Αντριου Μόραβτσικ στην τοποθέτηση της Σλότερ, «η θέση αυτή αποκτάει άλλη διάσταση αν διερωτηθεί κανείς από πού θα κόψει αυτά τα χρήματα η Ευρώπη για να αυξήσει τον αμυντικό της προϋπολογισμό και αν μέσω αυτών των περικοπών θα γίνονται πράγματι ασφαλέστερα». Και οι δύο τους τονίζουν, σε κάθε περίπτωση, ότι η Ευρώπη έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στη στήριξη της Ουκρανίας, γεγονός που θα πρέπει να συνηγορηθεί στη συμβολή της.

Προκύπτει όμως, διά στόματος της Αν-Μαρί Σλότερ, μια νέα παράμετρος η οποία πιθανώς θα κρίνει την ίδια τη σχέση των ΗΠΑ με την Ευρώπη στο εγγύς μέλλον. «Οι ΗΠΑ γίνονται πλέον μια νέα χώρα. Βασικός λόγος είναι η δημογραφική τους εξέλιξη. Όταν κοιτάζεις τις πανεπιστημιακές, διαπιστώνεις ότι οι λευκοί Αμερικανοί δεν αποτελούν πια την πλειονότητα. Τα επόμενα χρόνια, έως και 35% των Αμερικανών θα είναι ισπανόφωνοι, οι οποίοι θα στρέφουν το ενδιαφέρον τους στα νότια της χώρας.

Η νέα Αμερική δεν θα στρέφεται προς την Ευρώπη

Πώς οι δημογραφικές αλλαγές στις ΗΠΑ θα επηρεάσουν τον γεωπολιτικό τους προσανατολισμό. Ποιες ανατροπές πρέπει να περιμένουν σε περίπτωση επανεκλογής του Τραμπ

Οπαδοί του Τραμπ έξω από το ανώτατο πολιτειακό δικαστήριο της Νέας Υόρκης. Με ενδεχόμενη επιστροφή του τέως προέδρου στον Λευκό Οίκο, εκτιμάται πως η πολιτική «America first» θα καθορίσει τη στάση των ΗΠΑ τόσο έναντι της Ευρώπης όσο και σε νατοϊκό επίπεδο.

Προσωπικά, είμαι μισή Βελγίδα. Ο Αντριου είναι μισός Ούγγρος. Και προφανώς αυτό πηγαίνει πλέον πολλά χρόνια πίσω. Οι νέες οικογένειες στις ΗΠΑ προέρχονται τώρα από το Μεξικό, το Εκουαδόρ, τη Γουατεμάλα και τη Λατινική Αμερική. Και ένα άλλο 20% κατάγεται από την Αφρική, την Ινδία, την Κίνα και την Ασία. Είναι άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν τις ίδιες μνήμες. Δεν είναι ότι θα γίνουν αντιευρωπαίοι. Όμως, θα έχουν άλλες προτεραιότητες. Ας θυμηθούμε τον Ομπάμα, ο οποίος κίνησε τη διαδικασία της στρωφής στην Ασία».

Επιστρέφουμε όμως στον Τραμπ και την Ουκρανία. Ποιον θα πείσει, αν επανεκλεγεί; Τον Πούτιν ή τον Ζελένσκι; Η Σλότερ δεν έχει δεύτερες σκέψεις. «Τον Ζελένσκι. Θα περιορίσει δραστικά κάθε βοήθεια που θα μπορεί να ελέγξει. Ένα μεγάλο μέρος του πακέτου που κατάφερε να περάσει ο Μπάιντεν δεν θα μπορέσει να το παρεμποδίσει. Όμως, σίγουρα δεν θα επιτρέψει νέα βοήθεια στην Ουκρανία. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι η βάση του Τραμπ είναι όλο και πιο ανοικτή απέναντι σε προσωπικότητες όπως ο Πούτιν και ο Ορμπαν, οι οποίοι για τους ανθρώπους αυτούς αντιπροσω-

«Τα επόμενα χρόνια, έως και 35% των Αμερικανών θα είναι ισπανόφωνοι, οι οποίοι θα στρέφουν το ενδιαφέρον τους στα νότια της χώρας», αναφέρει η Αν-Μαρί Σλότερ.

πείουν καλύτερους καιρούς και αξίες από το παρελθόν. Εδώ θα πρέπει να διακρίνουμε το εξής: Η υποστήριξη της Ουκρανίας είναι δημοφιλής στις ΗΠΑ. Όμως, όταν οι Ρεπουμπλικανοί θέτουν το ερώτημα «προτιμάς να ξοδέψουμε αυτά τα δολάρια για να ασφαλίσουμε τα σύνορα της Ουκρανίας με τη Ρωσία ή τα σύνορα των ΗΠΑ με το Μεξικό;», εκμειάζουν μια διαφορετική απάντηση από την κοινή γνώμη. Ήταν ενδεικτική η στιγμή που εκπρόσωπος των Ρεπουμπλικανών στη Διάσκεψη του Μονάχου για την Ασφάλεια, είπε σε κάποιον Ουκρανό από το κοινό: «Δεδομένης της απουσίας σας για τα δικά σας σύνορα, θα

κατάλαβετε τους φόβους μας για τα δικά μας σύνορα».

Η σχέση με το NATO

Τελικά, πόσο πιθανό είναι ένα σχίσμα ΗΠΑ και Ευρώπης μέσω της διατλαντικής συμμαχίας, αν επανεκλεγεί ο Τραμπ; Ήρθε η σειρά του Αντριου Μόραβτσικ. «Είναι λιγότερο πιθανό απ' ό,τι πιστεύουν πολλοί στην Ευρώπη. Κι αυτό διότι το NATO είναι εξαιρετικά χρήσιμο, όπως και φθινό για τις ΗΠΑ, υπηρετώντας πολλούς σκοπούς πέραν της άμυνας της Ευρώπης. Το NATO τους επιτρέπει να προβάλλουν την ισχύ τους —μεταφορά στρατευμάτων, κ.ά.— στη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Είναι δύσκολο να σκεφθεί κανείς πως η Αμερική θα μπορούσε να έχει παρουσία οπουδήποτε στον κόσμο, εκτός από την Ανατολική Ασία, χωρίς το NATO. Αυτό που θα κάνει ο Τραμπ αν επανεκλεγεί θα είναι να εξαντλήσει τα περιθώρια σε όσα θέματα μπορεί να δράσει μονομερώς. Θα περιορίσει τη χρηματοδότηση στην Ουκρανία, την οποία πάντως θα χρειάζεται αν θέλει να πετύχει μια συμφωνία. Επιπλέον, πιθανότατα θα μειώσει σε ρητορικό επίπεδο —με ένα tweet, για παράδειγμα— τη δέσμευση στο άρθρο 5 του NATO για τη συλλο-

γική άμυνα, λέγοντας «δεν θα σας προστατεύσω αν δεν πληρώσετε το 2% του ΑΕΠ στην άμυνα». Εδώ όμως θα πρέπει να λάβουμε επίσης υπόψη ότι υπάρχουν χώρες ενταγμένες σε αμερικανικά προγράμματα, όπως τα F-35, οι οποίες θα μπορούσαν δι' αυτές της οδού να ασκήσουν επιρροή στον Τραμπ. Θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να βγουν μπροστά οι Πολωνοί και να του πουν: «Αγοράζουμε από εσάς όλον αυτόν τον στρατιωτικό εξοπλισμό. Αν θέλεις να αυξήσει η Ευρώπη άμεσα τις δαπάνες της, τότε θα στραφούμε σε ευρωπαϊκά προϊόντα. Και πήγαινε αν θέλεις να μιλήσεις με την General Dynamics γι' αυτό».

Και ποια πρόσωπα θα εμπιστευθεί ο Τραμπ σε μια δεύτερη θητεία του; «Θα πρέπει να θυμηθούμε ότι στο τέλος της πρώτης θητείας του κατάφερε σε μεγάλο βαθμό να φέρει στη διοίκηση ανθρώπους που επιθυμούσε. Προσωπικότητες στο στυλ του Στέφεν Μίλερ (σ.σ. σκληροπυρηνικός συνεργάτης του Τραμπ, που ρίχνει βάρος στις αντιμεταναστευτικές πολιτικές). Δουλεύει επίσης στενά με ανθρώπους του Heritage Foundation. Στην πρώτη θητεία του δεν κατάφερε να πετύχει όσα ήθελε, υπό την πίεση και του Κογκρέσου. Ίσως θα είναι διαφορετικά σε μια δεύτερη θητεία. Το αξιοσημείωτο πάντως είναι ότι ακόμη και άνθρωποι που εργάστηκαν στο πλευρό του ως πιστοί συνεργάτες του έστρεψαν στη συνέχεια τα βέλη τους εναντίον του, μιλώντας για τον εγωισμό και την επικινδυνότητά του. Μέχρι και ο Τζον Μπόλτον».

Η Σλότερ και ο Μόραβτσικ συμφωνούν στην παραδοχή ότι ο Τραμπ δεν θα είχε κανέναν ενδοιασμό αν το Ισραήλ καταλάμβανε ολόκληρη τη διαφιλονικούμενη περιοχή σε μια δεύτερη θητεία του. Σπεύδουν ωστόσο να τονίσουν ότι ταυτόχρονα διατηρεί στενές σχέσεις με τη Σαουδική Αραβία, υπενθυμίζοντας την εμπλοκή του γαμπρού του σε hedge fund το οποίο χρηματοδοτούσε Σαουδάραβες. Εξάλλου, «πάντα ήθελε ένα Νομπέλ Ειρήνης και αν έβρισκε έναν τρόπο να το πετύχει δεν θα λογαρίαζε κανέναν».

Στα campus

Μόραβτσικ και Σλότερ δεικνουν όμως να αποκλίνουν σε ένα άλλο θέμα που έχει κάνει αισθητό διεθνώς. «Οι διεδλωσεις στα αμερικανικά πανεπιστήμια από κοντά είναι διαφορετικές σε σχέση με το πώς εμφανίζονται στα media, τα οποία κάλυψαν και κόσμο που βρισκόταν έξω από τις πανεπιστημιακές και γενικώς αναζητήσαν μια ιστορία για το κοινό τους. Ήταν διεδλωσεις κατά βάση ειρηνικές, αν εξαιρέσεις ένα σπασμένο παράθυρο στο Κολομπια και ένα άτομο που δάλωσε ότι απειλήθηκε», παρατηρεί ο Μόραβτσικ, προκαλώντας την παρέμβαση της Σλότερ: «Αυτό ήταν προτού καταλάβουν το κτίριο, το οποίο έσπασαν στη συνέχεια». Η ίδια έλαβε την ανταπάντηση ότι «αυτό συνέβη αφού μπήκε η αστυνομία στο πανεπιστήμιο και ούτως καθεΐς, σε έναν ευρύτερο διάλογο για τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και τις προεκτάσεις τους, αντιπροσωπευτικό του debate που είναι σε εξέλιξη στην Αμερική».

Το βέβαιο είναι ότι μια νέα τάξη πραγμάτων αναδύεται μέσα από έναν «πολυπολικό, πολυμερή» και σίγουρα περίπλοκο κόσμο, ο οποίος βρίσκεται τώρα μπροστά σε δύο ορόσημα που θα κρίνουν πολλά για τη συνέχεια: εκλογές στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Η Αν-Μαρί Σλότερ υπογραμμίζει πως ο Μπάιντεν στο ζήτημα της Μέσης Ανατολής καταγράφει απώλειες και προς τις δύο κατευθύνσεις. «Από τη μια, ασκώντας πιέσεις στον Νετανιάχου, καταγράφει απώλειες στην εβραϊκή επιχειρηματική κοινότητα. Από την άλλη, χάνει επίσης στα αριστερά του, για τους ακριβώς αντίθετους λόγους».

Οι δύο Αμερικανοί καθηγητές κλήθηκαν να μιλήσουν στην Αθήνα από το Paul Sarbanes Fund for Hellenism and Public Service, που λειτουργεί υπό τη διεύθυνση του Seeger Center for Hellenic Studies και του School of Public and International Affairs, Princeton University. Ονώς λέει ο Δημήτρης Γόντικας, διευθυντής του Seeger Center και του Princeton Athens Center, «από την ίδρυση του Sarbanes Fund το 2014, αναπτύσσουμε διδασκαλία και έρευνα στο Πρίνστον γύρω από θέματα ελληνικής δημόσιας πολιτικής και διεθνών σχέσεων».

Ο Αντριου Μόραβτσικ εκτιμά ότι εάν ο Τραμπ επιστρέψει στον Λευκό Οίκο «θα περιορίσει τη χρηματοδότηση προς το Κίεβο» και όσον αφορά το NATO «θα μειώσει —πιθανότατα με ένα tweet— τη δέσμευση στο άρθρο 5 του NATO για τη συλλογική άμυνα, εάν δεν αυξήσουν οι Ευρωπαίοι τις αμυντικές δαπάνες τους».